

Št. 22.

V Mariboru, četrtek 23. februarja.

IV. letčaj. 1871.

Vtorek, četrtek in soboto izhaja in veljá v Mariboru brez pošiljanja na dom za vse leto 8 g. — k. " pol leta 4, " " " četr, " 2, " 20, " Po pošti: za vse leto 10 g. — k. " pol leta 5, " " " četr, " 2, " 60, "

za vse leto 10 g. — k. " pol leta 5, " " " četr, " 2, " 60, "

STOEVENSKI NAROD.

Vredništvo in opravništvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Oznanila:
Za navadno tristopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " 2krat,
4 " " " 3krat.
večje pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisk je plačati kolek (štampelj) za 80 kr.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Koroški Slovenci.

○ V Gradcu 19. febr.

V širskem deželnem zboru so se nedavno slovenski poslanci krepko za zedinjenje Slovenijo potezali. Žalibote, da imamo deželo, kjer ni bilo še mogoče za ta nazor: zedinjenje vseh Slovencev — upajmo da se bode v kratkem uresničil — v deželnem zboru se potezati, in sicer zato, ker Slovenci v tej deželi nimajo nobenega poslanca, in ta dežela je Koroška. Koroško, ki je svoje ime od Slavenov dobilo, česar vojvodi so slovenski prisegali, te Koroško bi menilo tedaj čisto nemška dežela postati? Ali nismo koroški Slovenci v svoj program vzeli?! — Da, oni sami so v pretečnem letu na dveh taborih očitno in slavensko izrekli, da so in hočejo Slovenci ostati. Če hočemo Slovenijo, maramo tudi ljudstvo pridobiti, za slavensko reč ga navduševanje; ono se mora čutiti slavensko.

Nemci menijo sicer, koroški Slovenci so za slavensko reč zgubljeni češ, ker so po Karavankih od drugih Slovencev ločeni. Jaz pa menim, da te gore, ki so od naših prededov ime dobile: gora velike, ne morejo koroških od drugih Slovencev ločiti; Slovenci ne bivajo samo do Triglava, ampak okolo Triglava. Drugi zopet Dravo za mejo hočejo. Tudi ta meja bi bila nam v škodo; pomislimo le, da ne samo mnogo bratov zgubimo, ampak da tudi važna mesta Celovec in Velikovec onstran Drave ležita. Cela celovška dolina izvzemši nekaj krčmarjev na cesarski cesti, je slovenska. Omenjena mesta sta glavna tržna kraja za žito. V Celovcu in Velikovcu imajo ravno toliko Slovenci na desnem bregu n. pr. Borovljčani opravka kakor drugi. Nemški politikarji seveda, ki svojo domovino tako radi množijo in arondirajo, bi na tej strani radi naravno mejo imeli. Naše načelo pa mora biti: ne dlake več se ne izognemo od svojih tal. V sedajnosti, kohlapon in železna cesta dežele vežeta, ne morejo več naravne meje narode deliti, marveč narodna zavest, zavest skupnosti. Zdaj je meja med koroškimi in štajerkimi Slovenci proti Nemcem blizu ravna črta. Če bi koroške Slovence

zgubili, bi zopet Nemci toliko slovenskega Štajerja zahtevali, da se ravna črta napravi in bi nikakor ne gledali na naravne meje. Recimo toraj, kakor so Nemci o Renu rekli; Drava mora slovenska reka biti, pa ne slovenska meja. In je naš narod tolik, da bi lahko sto tisoč Slovencev zgubili? Ne zna potem še vrsta na Kranjce priti? — Kdo mi bo ugovarjal, da koroški Slovenci še spijo sladko spanje? — Pa ravno zato marljivo jih buditi mora biti najsvetješa dolžnost vsakega domoljuba. Sicer pa imajo koroški Slovenci pravico z nami biti združeni, oni imajo ravno tako, kakor Štajerci, Kranjci za vse Slovence zaslužue možje v svoji sredi ali so jih pa imeli, n. pr. nepozabljivega Janežiča, slavnega Matija Majaria iz ziljske doline i. dr. Manjkuje še koroškim Slovencem mož, posebno iz svetnega stanu, ki bi se za pravidno reč potezali. Imajo hvala Bogu narodno duhovništvo, pa tudi tu ni posebna svitloba. Glejmo v imenik društva sv. Mohora in številke bodo na glas govorile, v kateri fari je naroden marljiv župnik in kje mlačnež. V prvi mnogo udov in v drugi pri sicer enakih razmerah noben ud, ali prav malo, in samo zato, ker si ljubezljivi gospod še toliko truda ne vzame, da bi farmane vsaj pozval k udeležbi. Moj namen ni zoper duhovništvo delati ne, jaz le samo pravim, da je mnogo omikancev — in duhovniki se gotovo k tem prištevati morejo — na Koroškem, ki se za Slovence ne potezajo, kakor bi imeili. Spominjam se, da je pri neki priliki list „Vaterland“ pisal, da ima vsak narod svoje viteze, in ti so pri Slovencih duhovniki. Evo duhovniki, potezajte se vitežko toraj za reč svojih očetov, sčasoma bodo že tudi drugi moževi se našli, ki bodo butaro prevzeli.

Kako se v šolah nemčuje! Da, celo darila se za take učitelje razpisujejo, ki so v nemškutariji najbolj izurjeni. Materam se pripoveduje s svojo deco v svojem slovenskem jeziku govoriti. Kake šolske nadzornike vlada postavlja? Take, ki slovenskega ne znajo, ki za slovenčino nimajo sreca. In vendar je mnogo narodnih učiteljev — in ti so obsojeni na večo molčanje. Je sicer v deželnem šolskem svetu en Slovenec — dr. Müller. Pa da bi svoj krepek glas zatirane Slo-

vence bil kedaj povzdignil, se baš ne najde v analah koroškega šolstva; zato se mu tudi ni treba bati, da bi ga Nemci ne čislali. Ne škodoval bi tu spomin na ranjkega šolskega svetovalca Rudmaža?! —

Slovenski državni poslanci! obrnite svojo pozornost tudi na koroške Slovence. Ugovarjalo se Vam morda boste, da nimate mandata od Koroščev; dobro, kdo je dal pa Prusofilom mandat, nas ponemčevati. Če besede „hočemo postavo ne le samo po besedi temveč tudi po duhu v veljavno spraviti“ vladu niso bile samo prazna fraza, mora tu na pomoč priti.

Gibljejo se že koroški Slovenci, posebno pretečeno leto ni zastonj preteklo. Društvo „Trdnjava“ se je ustanovilo, v najnovejšem času čitalnica v Celovcu. Nadejamo se, da bode pod sedanjim vodstvom napredovala; akoravno ne šteje mnogo udov, bo vendar gočnost ta nedostatek nadomestila. Najbolj važna je pa zato, da slovenskim dijakom, kterih število je znamenito, priliko daje v slavenskem jeziku se uriti, slavensko petje gojiti, koje je na Koroškem jako zanemarjeno.

Dva taborja sta že bila, tudi od tujih gostov mnogobrojno obiskana. Pri teh taborih je posebno dr. Zarnik pokazal, kako se mora za zedinjenje delati ne samo v besedi, ampak tudi z delom ljudstvo navduševanje. Njegove besede niso bile bob ob steno; še dolgo kasneje so se slišale besede: „Ta doktor je prav povedal.“ Da bi se zopet kak tabor napravil, je naša želja, in sicer tabor vseh Slovencev, pri katerem bi ne smel ne en domoljub manjkati. S tabori na Koroškem se v pravem pomenu besede močne jez zida proti grožnjim navalom nemštvu.

Šolska postava.

Iz Šmarja 17. febr.

Vsi od okr. zastopa izvoljeni okrajni šolski svetovalci šmarskega okraja so se denes odpovedali svojem mestu in zanaprej bo gosp. okr. glavar Schönwetter sam v eni osebi predsednik in okrajni šolski svet. Povod temu je samovoljno postopanje g. Schönwetter-ja, ki odločuje

Listek.

Strnišče.

(Obraz iz narave.)

Navada je, pa opravičena, da govoré o naravi in lepoti njeni razumevamo le čiste obraze, kterih se človeške roke še niso dodelnile. Ker res, kjer koli človek, ali stvareč, ali razdevajoč seza ponaravi, skoraj si povsod tamkaj išče dobička, — kar pa vsegdar prikracuje le poto. Prirodost in umetnost ste si protislovni; ali po vsem vendar ne. Preziraže marsikoliko drugih predmetov, omenjam tudi samo gaja, o katem se umetnost slaga z naravnostjo tako rekoč v vzor naravne lepote. Pa še celo strnišče, na katem je slednja kepica bogvē kolikrat že prerita, ne pograša po vsem svoje tihе in genljive mikalnosti, katera je pač vredna, da si jo enkrat malo živeje postavimo pred oči.

Zrno pada v prst, solnce upre krotke žarke preko brazd in vlažna topilna izvali semena skrite kreposti. Rmenkast kal piči na beli dan in zjutranja rosa lesketa po prvem zelenem perescu, kakor zvezdica, mila poročnica pohlevnega upanja. Zel kolencema hiti v bři, in vrh sočnatih šibkejih in šibkejih cevi se kmalo prikaže

klas. Lehni vetriči zibljejo klasje v poletinskih zrakih, dokler pride ženjica, in dozorelo omahne pod srpom. To je strmi poglavitna zgodovina od setve do žetve.

Že naši očetje so imenovali razna plemena strnišče — žito; pač, ker nas živi, ker je naše življenje. In res, kteri človeški hrani bi se to blago ime bolj po pravici spodobalo?

Sto — tisočletja se odpirajo gledajočemu nazaj v prvotne čase človečanstva na zemlji. Kaj vidimo? — Brez strehe, brez doma bega človek in potikovaje se po temni hosti, zalezije počivajoči zver, ali lovi bežečo, orožje v pesti silijo jo na boj, dokler premagano trešči na tla. V kožo njeno se oblači, z mesom redi in iz krvih sreba novo divjost. Kakor je živel, — samoten tudi pogine. Dokaj je drugačen že pastir. Početje njegovo ni več morija; on si pridomačuje, prieja živali. Blažje čuti se mn. v srei budē; poveličevalne nadre kvišku obračajo oko, proti nebu. Preko širne planjave, ali z griča v dol se pastirske pesni ustrezajo. Vendar tudi on še hodi za čredo, premikovaje šator s pašnika do pašnika. Tujec je povsod, ne pozna kaj je stanovitno domovje. Še le, ko je človek vrgel puščo in pastirske palice od sebe, ter je jél sejati in žeti, pa pridobiljati si kruh z nekravato roko, postal je pravi človek, da gre

in skuša, kako če reševati in vršiti svojo izvišeno nalogu na zemlji. Tedaj še le se je vzdignila koča zraven koče, na posvečenem oltarju se je žrtva zažigala in izstanovljenih občin so pognale čednosti in kreposti narodov. Le kot poljedelec je človek poklican, da gospoduje na zemlji. Njemu so se pa, se bodo sleherna druga kjer koli živeča ljudstva umikala.

Zaradi tega blažečega vlijanja na človečanska čustva in, reči tudi smem, etičnega pomena za značaj posameznih narodov, stavilo pak se je tudi ratarstvo že od nekdaj kot čestito in sveto, in v pesmih brez števila se opevalo: kako se seje in žanja, kako strn raste, klasuje kako zori. Pobežne navade od veka noter do današnjega dneva spremljajo na polje kmetiča, prepričanega, da božja roka čuva vzlasti nad njivami.

Ali kdo je prvi ugenil, da le-te pohlevne zeli krijejo take moči? Kdo je prvi sejal? v ktere ledine je bila prva brazda rezana? Taka vprašanja so gotovo opravičena, pa — odgovora ni. Zgodovinska poročila ne dosezajo prvotnosti poljedelstva; pač pa so pobožne basni in pravljice, ki se vse slagajo v tem, da žito je neposredni dar iz nebes. Od ondot bi ga bilo milo božanstvo prineslo na zemljo ter z lastno roko učilo človeka, kako naj orje.

in zauzakuje v imenu okr. šolskega sveta, brez da bi svedovalci kaj vedeli o teh zauzakih. Tako je zopet storil z nekim ukazom od 13. februarja leta 1866 na vsa županstva šmarskega okraja. Ta sicer v pravilni slovenščini pisani ukaz je odgovor na že znane sklepe občinskih odborov zoper pobiranje šolnine. On zopet tirja od občinskih predstojnikov, da morajo šolnino pobirati vsaki teden ali vsaki mesec in konec meseca okrajnemu šolskemu zalogu odrajati. „Neplačana šolnilna se ima ravno tako, kakor neplačan občinski davek po izvršbi iztirjati.“ (Torej eksekucion!) In g. Schönwetter je res že naznani nekterim županom, da pridejo vojaki na eksekucion, če se ne udajo in sami nočejo pobirati šolnine. (Vse kakor na Českem!) „Te postave, nadaljuje ukaz, imajo svojo veljavno in se morajo spolnovati, dokler ne bojo po postavnem potu premenjene. Opominjam tedaj v imenu „okrajnega šolskega sveta“ županstva, naj za januar 1871 plačljivo šolnilno nemudoma in v prihodnje o pravem času pobirajo in konec vsekega meseca okrajnemu šolskemu zalogu izročijo, zraven pa tudi popis neplačanih šolnil predložijo itd.“ Konečno pričakuje od domoljubnega četa občinskih zastopnikov za postavnost in red, da opomin k postavnemu poslušnosti (?) nikogar ne bude pripravljen, častno mesto zapustiti, na ktero ga je zaupanje sodelovanjan poklicalo.“ —

Vsled tega ukaza, so okrajni šolski svedovalci šmarskega okraja naznali c. k. okr. glavarju, da izstopijo iz šolskega sveta, „ker se nočejo udati taki glavarjevi samovoljnosti, pa tudi ne morejo tako nedosledni biti, da bi kot šolski svedovalci delali za zvrsitev postave, ktera se jim nemogoča zdi in zoper katero so kot občinski odborniki vložili prošnjo pri deželnem zboru.“ —

Naš okrajni šolski svet je tedaj nehal biti. Pa saj vsi okrajni šolski sveti nič drugača niso, ko bi rokratički aparat za podporo okr. glavarjev in ena tistih tako zvanih konstitucionalnih naprav, po katerih se bo res sčasoma ves konstitucionalizem pri ljudstvu ad absurdum speljal.

Dopisi.

* * * Gorici, 9. februarja. [Izv. dop.] (Dalje.) Za popravljanje cest v slovenskih okrajih je bilo dovoljeno do sedaj od dež. zabora . . . gld. 20700 za popravljanje cest, mostov itd. v laških okrajih pa „ 31500 tedaj je bilo dovoljeno gld. 10800 več Lahom kakor Slovencem. Vse to se nahaja v poročilih dež. zabora 1. 1865, stran 98; 1. 1868, stran 137; 1. 1869, stran 46, 148, 149, 150, 174, 196 in 256. Kar se tiče izrednih pripomoči občinam, ko jih je

zadela toča ali suša, moram opaziti, da se ne nahaja v poročilih dež. zabora, da bi se bila dovolila kateri občini kaka pomoč zarad toča, zarad suše pa je bila neka pomoč dovoljena.

O tej zadevi je bilo poročano v 11. seji šeste dobe dež. zabora 10. januarja 1866, da je presvitli cesar dovolil z najvišem sklepom 4. decembra leta 1865, da ima drž. blagajnica posoditi dež. zalogu 50 tisoč gld., kateri se imajo povrniti brez obresti v letnicah (ratah) in s pogojem, da se s tem občinam pripomože, ktere so v letu 1865 zarad prevelike suše zelo trpele. V tej seji je bilo skleneno: 1) da sprejema dež. zbor s hvalnostjo tistih 50 tisoč gld. kakor pomoč naši deželi; 2) da se sprejema dolžnost povračila v dvajset enakih letnih zneskih začenši leta 1867; 3) da se naroči dež. odboru, da jih razdeli med občine, ki bedo za pomoč prosile, da bi jih obrnile na javna dela trdnega obstanka in 4) da sme dež. odbor državni blagajnici za povračilo posojenega zneska dati poroštvo na račun dež. zaloga.

Iz poročila dež. odbora na dež. zbor 15. novembra 1866, stran 4 in 5, se posnema, da so se bili tisti 50 tisoč gld. tako razdelili, da je padlo na laški okraj Cervignano 12600 gld., na 1. okr. Gradišče (Gradisca) 22500 gld., na 1. okr. Tržič (Monfalcone) 8200 gld., na 1. okr. Karmin (Cormons) 3400 gld., na slovenski okraj Komen 2600 gld. in na slovenski okraj Sežana 600 gld.

Ako se pa prištevajo k slovenskim okrajem še pripomoči, ki so jih dobole slovenske k laškemu okraju v Tržiču (Monfalcone) in Karminu (Cormons) spadajoče občine, so dobole slovenske občine gld. 7100, laške pa gld. 42900. Tukaj imate tedaj laško bahanje, da oni podpirajo v dež. zboru Slovence z denarnimi pripomočmi, in da podeljujejo izredne pripomoči slovenskim občinam, kjerih je zadela toča ali suša!

Opomniti še moram, da kakor se sliši plačujejo slovenske občine redno svoje letne zneske v povračilo rečene pomoči, med tem ko se laške občine za to ne zmenijo; ker pa mora dež. zalog vsako leto plačati v povračilo tega posojila drž. blagajnici po 2500 gld., je očividno, da morajo Slovenci z dokladami za dež. zalog še za Lahove plačavati.

Da plačujejo Slovenci za Lahove in ne Lahove za Slovence sledi tudi iz sledečega slučaja.

Leta 1859, kakor je obče znano, se je bila vnela za Avstrijo nesrečna vojska s takratnem turinskim kraljem. V tistem letu ni bila južna železnica dokončana nego do Nubrežine nad Trstom od ene, in do Casarsa laške strani. Treba je bilo tedaj vse vojno orožje in druge vojne priprave na navadnih vozih s živino iz Nubrežine do Casarsa prevaževati. To pa zadene vsako deželo v svoji meji proti le pičli odškodnini iz državne blagajnice. Ker pa goriška dežela ni zamogla potrebnih voz in dotične živine v naturi dati, je dalo c. k. mestništvo v Trstu po najetih voznikih ta posel opravljati.

Tolicega pomena, kolikoršnega s prirodopisnega, ni pa polje nikakor z estetičnega ozira. Kar tamkaj gleda oko, vse je le zmerna enoličnost, zemlja v pravihlapčevski podobi. Kruha, kruha! zdi se kar, da potniku šepeče na uho, ko pohaja med njivami.

Vendar tako ostra sodba o strnišči bi kriva. Tudi strn veje svojo krotko poezijo. Lej, posamezna bil: — nevidezna je, kakor sploh slehrna trava, ne diši, ne diči se z gizlavim cvetjem, niti peres ponosno ne više. Slabotne koreninice klenejo goličavo steblo na tla, pa šibko, češ, da ga mora vsaka rahla sapica ukolenčati, vrh njega enolični klas: to je vse. Dobrot-niki človečanstva so se od nekdaj ponižno in siromašno oblačili.

Pa kakor nam mrtva, omlačena slama še zmerom prijazno ugaja, kader po zimi tako toplo odeva krov siromakove koče, tako smo je tudi že veseli, ko jo vidimo zazeleneti. Da po skopnejši snežnejši odeji pomladno solnce le prve žarke posiplje preko brazd, skoprni nežna zel kvišku in srka tečne moči iz mlega vzdušja, ktero toliko pozivljajočih sap posihmal preveva. V pričo tega dobrodejnega zelenja se še tako skeleče rane srca po-blazijo že vsaj v trpko hrepenenje; saj to pomlajenje še celo hudobnega gane, da se mu budi bridek spomin vročina in mraz, dan in noč!

na prejšnje srečneje dni. Nad njim pa, visoko visoko v viših krogih plava neutrudljiva škrjančeva pesem: veselo pozdravlja zgodnji dan, ko jutranja zarja lije rudečico na obzorje, in poslovljaje se od njega, ko poslednji žarki z vrhov gorov odsevajo dol na strnišče. Glasi in razlega se izpod neizmernega obneja in budě navdušeganje nav se strani — veličastno alejujo!

Strneno bilje se urno podaljuje, dokler se iz poročilnih peres izvije klasje, ki nosi hrano človeško. Najprvi klasuje svitlo — in dolgoresi ječmen, za njim bledopoltina, visoka rž, potem žmena pšenica, ki se vslast nje debelemu klasu že od daleč pozna, in nazadnje oves razpenja svojo belo rahlo lastje.

Pa oko radostno gleda tako preko polja, budi si že, da strn mirno po konci stoji, budi si da veter vali valove po njej, in klasje, ljubo objemajo se med sabo rahlo šepeče z njive na njivo. Ali o čem le? Pač, kako obilen da je narave blagoslov, — toljih up, tolikim hrana! In baš to je, kar pogledu preko strišča podaja tako pomirljivega, tako tešilnega nekaj! Tu vidimo z lastnimi očmi, da se izpolnjuje, kar je Bog sklepaje zvezos zemljo obetal, ko je dejal: dokler zemlja stoji, prenehala ne bo ni setev ni žetev, ni vročina in mraz, dan in noč!

Da bi voznike plačalo, izposodilo si je bilo od spodnje Avstrije, oziroma iz njenega zaloga 66 tisoč gld. v ime goriške dežele. Ker se niso bili ti denarij kjer povrnili, tirjal je dež. zbor spodnje Avstrije povračilo od deželnega zabora goriškega glavnice in pa zastanah obresti, ktere so se bile do leta 1866 narastle na gld. 17626 kr. 63. Dež. zbor se temu plačilu ni mogel ubraniti in se je pogodil z dež. odborom spodnje Avstrije, da bode vse te denarje z obresti, tedaj čez 83 tisoč gld. v letinah povrnili, vse to se nahaja na 47. in 48. strani stenografskih poročil dež. zabora goriškega leta 1866.

Opomniti je treba, da sega slovenska zemlja le od Nubrežine do Monfalcone (Tržiča), kar znaša daljave bližo dveh leg (milij), med tem ko sega laška zemlja od Monfalcone (Tržiča) do Verse (Vrha), kar znaša okoli 6 milij, tedaj v primerji 1 : 3. Po tem takem bi morali Slovenci plačati tisti dolg v ravno tem primerji. Ker se pa plačuje celi dolg le iz deželnega zaloga, kjer se sklada po dokladah na neposrednje davke, in ker kakor sem zgorej dokazal plačujejo Slovenci davkov nasproti Lahom v primerji 2 : 1, je zopet očvidno, da plačujejo Slovenci tudi ta dolg še za Lahove.

Vidi se tudi iz tega izgleda, da Slovenci ne le ne dobivajo od Lahov nobenih podpor, ampak da morajo še oni za Lahove bremena nositi.

Deželni zalog podeljuje nadalje c. k. kmetijski družbi v Gorici, ktera ima čisto laški značaj, letno podporo 500 gld. C. k. kmetijske družbe delovanje se izrazuje do danes skoraj samo v tem, da izdaja laški in slovenski časnik dvomljivega vspeha. Laški časnik stane, ako se ne motim na leto okoli 500 gld., slovenski pa le kakih 200 gld.; evo zopet laška enakopravnost v razdeljenji deželnih podpor med Slovence in Lahove!

V Gorici imamo kmetijsko šolo. Stroški za to šolo so veliki, znašajo nad 8000 gld. na leto, in se plačujejo iz deželnega zaloga; torej po dokladah na neposrednje davke, ktere plačujejo Slovenci in Lahove v zgorej navedenem primerji. Tudi stroške za to šolo plačujejo tedaj Slovenci v večem znesku kakor Lahove. Poglejmo pa, ali se v tej šoli enako skrbi za Slovence in Lahove? Kaj še, saj to bi se bližalo enakopravnosti, kjer pa Lahove perhorecira. V tej šoli imelo bi se podučevati v vstričnih razredih v slovenskem in laškem jeziku. V laških razredih se še precej temu načelu zadostuje, ker celo učitelj za kmetijsko kemijo se potrdi, da bi se naučil laškega jezika, kterega sedaj le za silo lomi. Ali za Slovence ni tako preskrbljeno, ker se jim kemija le v nemškem jeziku predava. Vrh tega vživa laški učitelj za kmetijstvo letno plačo 1500 gld., med tem ko se slovenskemu učitelju le 600 gld. na leto plačuje, in še ta ni stalni marveč le pomočni učitelj (asistent). Razvida se zopet tudi iz tega, da Lahove enakopravnost v denarstvenih zadevah načuden način razumevajo, namreč tako, da Slovenec ima doklade za

In majka narava, nepruhomoma mlada, povsod in vsa krasna, vpleta svoje cvetje tudi med sad „v potu obraza“. Tam pa tam se prešibki slak vije ob bilji navzgor in venča s krotkim, snežnobelim cvetjem ponizne stebre človečaustva. Temu se druži višojeni pezdič, kakor da bi se zavedal, da je le plevel, in se zato nespokorno oblači. Kokalj že prevzetneje spenja na dan bledo-rudečkaste vrhe, in pri kraji, že skoraj raznije, ohola gospica ali purpara rdeče ognjí, kakor živ utrinek zraven pepela.

V tem žaru tudi strn hitro zori. Nekteria huda ura se je drvila, nekteria strela švignila nad njo. Oče kmet se se plahno oziral s praga v nebesa, ali bo vendar sever odrnil črne oblake, mati pred ognjiščem lomili blagoslovljene šibe na žrjavico, da bi kadile zegnani dim vá-nje, mežnar pod zvonikom beleštal z vsemi tremi, da bi mogočnejši don zvonov predrl težke megle, in ko se je po vasi o sleherinem blisku še toliko križev naredilo pa očenašev in češčea-marij premolio svetu Balantinu na čast: — milostljivo je odverujena preteča nevarnost.

Tako je žito srečno dozerelo in omedlelo in polno klasje težko tehta proti tlam, kakor prijazno kimaje: dej, pridi ženjica!

dež. zalog plačevati v primerji neposrednjih davkov, a da kader gre za uživanje deželnih naprav ali za pomoči iz deželnega zalogu, naj bode Slovenec le z mrvicami zadovoljen, in da Lahu gre celi kos hleba.

Taka se godi pri vseh drugih deželnih napravah, katerih ne morem vseh naštrevati, ker bi za to preveč prostora rabil, in ker se že iz navedenih primerljajev laško ravnanje zadostno razvida.

Da bi naši laški sosedje pri takih okolščinah vsaj molčali in ne med svet trosili, da oni Slovence iz svojega žepa podpirajo, kakor v začetku navedeni okrožnici trdijo. Iz tega ravnanja Lahov pa naj se Slovenci učijo, kaj imajo od svojih laških sosedov pričakovati, ako ne bodo složno in neustrašljivo zahtevali, da ima v vseh rečeh vladati natančna enakopravnost.

Iz Maribora 19. februar. [Izv. dop.] (Francija in vzhodno vprašanje.) Francija je pomagana in leži zdaj pod Bismarkovimi nogami. Res žalostno mora biti Francozom pri srcu, njim, ki so do zdaj gospodovali povsod po Evropi. Ali osoda, ki jih je zadela, ni nezaslužena; sad kirmske vojne se pokazuje zdaj Francozom v vsej svoji škodljivi zrelosti: oni so tlačili tiste, s katerimi bi najlože bili prijateljstvovali, Ruse, in ravno teh neutikanje je krivo, da je Prusija toliko drzala. Brez kirmskih spominov ne bi Rusija bila zoprna Franciji in Prusom zdaj ne prijazna. Tako se je zviti Napoleon in njegov otročji narod v svojih lastnih zanjkah ujel. — Ali se je Francija spamečovala, ali pa nepoboljšljiva ostala, to bode vladna oblika pokazala, ktero si bode Francija dala. Ako ostane republika, svobodna država, tedaj bode dežela sama si svojih prijateljev iskala, in ako bode na svojo pravo, stalno korist gledala, tudi jih našla; ako pa si Francija samodržavnika iz ktere bodi rodbine na vrat obesi, potem bode nje pravi glas zadušen in politika francozka bude nedosledna in nespametna ostala, kakor do zdaj. Jaz mislim na vzhodno vprašanje. Tam Francija išče sovražnikov, kjer jih ni, in na svojih mejah jih slepo prezira, kjer na ujo prežé. Misel o francosko-ruski zvezi ni nova, in tudi ni neumna. Naj se Francija in Rusija o vzhodnem vprašanju enkrat mirno pogodite! Takošna pogodba nam se ne vidi težka. Kaj ima Francija v Turčiji izgubiti? Za kapitale jej Rusija ležko poroščuje, bolj nego Turčija sama, in nečloveške svoje politike nasproti kristjanom na Turškem Francija ne more več brez lastne sramote in škode nadaljevati. — Naša sodba je tedaj ta: ako Francija republika ostane, blagor je in vzhodu, ako pa monarhija postane, gorjé jej sami in gorje Evropi! Samovladarji francoski se bodo za vse drugo gotovo menj brigali, nego za lastno dinastijo, in francozke dinastije, to vemo, bodo tudi — z Viljemom „slavo-ovenčanim“ držale, samó da se na prestolu obdržé. Da pa Nemčija kristjanom na Turškem ni prijazna — ker so večidel Slaveni —, to je

očito: Saj nemške uzore o turštvu in slavenstvu že zdavna poznavamo.

Iz Grada, 20. februarja. [Izv. dop.] Cesar je predlog ministra Stremayra o zidanji novega vsečiliščnega poslopja v Gradcu sprejel. Ta čin cesarjeve milosti je v srcih Gradčanov veliko radost vzbudil in gotovo mora vsak prijatelj vede se s tem slagati, da so muzam primerno stanovališče sezida. Vendar se je zastran prostora, na katerem bi se novo poslopje postaviti imelo, med vlogo in mestnim zastopom graškim razprtje vnele. Nekaterim mestnim očetom namreč bolj na srcu ležijo sprehajališča, kojih primeren del je vlad za novo vsečiliščno poslopje odmerila, kakor pa vsečilišče. Sploh se pa mora reči, da, kar se tega poglavja tiče, imajo nekteri očetje res čudne, rekeli bi srednoveške pojeme. Tako je n. pr. penzionist Födransperg nedavno svoj predlog, da se mestna podpora vsečilišču naj odtegne, s tem motiviral, ker se bina graškem vsečilišči tudi slovenska predavanja vpeljati menila. Ali ni to slep fanatizem? Ali Nemci s tem omiko proti vzhodu širijo? Nemško gaslo ni omika, marveč le meč in požar!

Stremayr je tudi nam Slovencem obljudil vpeljavo slovenskih predavanj na graškem vsečilišči; on pa ni ostal mož beseda. Odkritosrčno rečeno, ta Stremayrova obluba je bila le sleparja proti Slovencem. On je nas le omehčiti menil, da bi nas lože v vladin koš spravil. Koliko je dosegel, mi ni mogoče razsoditi. Mi pa smo za eno skušnjo bogatejši, namreč, da sladkanju vladinemu še le tačas verovati moremo, ko imamo dokaz resnice njenih besedí že v rokah. Jaz ne trdim, da vladine besede niso nikoli resnične, povedati samo hočem, da vladine besede ne smemo, ako smo sprevidni, kar na ravnost za resnične imeti.

Radoveden sem, ali bode pan Jireček bolj na Slovence se spomnil kakor njegov prednik ali ne, in v prvem slučaju, ali bode mož beseda ostal ali pa ne.

Politični razgled.

„Ich werde sehen, was sich für Sie thun lasst,“ to je zadržaj Hohenwartovogovor, kterege je govoril v prvi seji državnega zabora na Dunaji. Vse obeta, ali pa nič; ustavnost in protiustavnost, svobodo in surovo silo; državnega zabora moč in deželnih zborov pravico — vse to tako gre kakor se spodobi za pustni terek. Mi bi bili radi o Hohenwartovem govoru sprengovorili v uvodnem članku, brali smo ga nekaterkrati, deli smo ga na kritično sito, a na mreži ni ostalo nič, vse je bila sama prazna fraza, ktero si more vsak po svoje tolmačiti, a ravno zarad tega si jih nihče ne tolmači na svojo korist, in tako raste nezaupnost v sedanjo vlogo kakor popoldanska senca.

„Wien. Zeitg.“ si prizadeva zbirati glasove,

ki govoré o sedanjem ministerstvu. Med temi je zapisan tudi glas „Slovenskega Naroda“. Mi smo toliko hladnokrvni postali, da nam malo prizadeva skribi, ako kdo o nas slabo ali dobro govorí; v Avstriji je laž privilegirana. Ker pa je sodba „Wien. Zeitg.“ prešla v druge novine in ker si zlasti „Laib. Zeitg.“ prisvojuje sodbo vladnega dunajskega lista, moramo tú očitno izreči, da mi nismo nikdar ene besedice spregovorili, ktera bi bila k zaupanju do sedanjega ministerstva budila. „Wien. Zeitg.“ je naš glas falsificirala. Ako jej je s falsifikati ustrezeno, naj jej bode — za nas je pomenljivo, da si novo ministerstvo zaupanje laže tam, kjer ga ni, da med svoje čete šteje stranke, ki so trikrat zapete do podbradka, nam je žal, da si z lažjo pomagajo tam, kjer si nismo sicer obetali posebnih državniških lastnosti, ampak vsaj poštenosti.

Osebne novice so v Avstriji zdaj na dnevnom redu. Dr. Costa je imel postati minister, a stvar se je pokazala kot neresnična. Tako gre tudi z drugimi osebami. Bralo se je te dni, da imajo kneza Karl in Adolf Schwarzenberg, grof Harrach, grof Friedrich Thun prevzeti visoke državne službe. Zdaj se zopet potrduje, da na vsem tem ni nič resnice. Pod sedanjim ministerstvom laži rastó, kakor gobe po dežji — temu se tudi ni čuditi, dokler ministerstvo od sebe daje samo fraze, nobenih dejanj, in ako se je Giskrina ministerska doba imenovala „meščanska“ in „ustavna“ doba, sme se sedanja imenovati doba laži in praznih sanjarji.

V Pragi je umrl cesarski namestnik grof Mensdorff.

V ogerskem državnem zboru je minister Andrassy na interpelacijo poslanca Stratomičoviča in Iranyi-a odgovoril, da se Avstrija ne more utikati v zadeve rumunskih kneževin — uboga Avstrija, kjer zdaj že sme vsaka malost po nosu plesati, in to je Beustova politika in njeni vspehi!

Poljska „Gaz. Nar.“ nasproti Ziemalskovskim organom naglaša, da se Poljaki nikakor ne smejo združiti z Nemci, ki so jajc roparska drhal.

Francoska ima zdaj svojo regularno vlogo. Thiers je sestavil novo ministerstvo, in sicer tako-le: Dufaure, pravosodje; J. Favre, zunanje zadeve; Picard, notranje zadeve; J. Simon, poduk; Lambrecht, kupljenja; Leflò, vojska; admirall Pothau, marina; Ravey, javna dela. V zastopništvu se je Thiers izrekel za republiko in naglašal potrebo miru. Značajno za stvar je, da so v Štrassburgu volili Gambetto za poslanca in da mora v vsem Štrassburškem okraju vsak prebivalce že zdaj plačati Prusom 25 frankov isvenrednega vojnega davka. — Francozke novine so jako zadovoljne z novim ministerstvom in naglašajo potrebo miru. Francoska vlada je nasvetovala, naj narodno zastopništvo 15 svojih udov izbere, ki se bodo udeleževali pri sklepanju miru, ki bodo vse dogovore zvedeli, o njih govorili in potem poročali deželnemu zastopništvu.

Tačas pa, ti knetič, ki si celi teden v potu svojega obraza trudil se, kako rad greš v nedeljo malo okolo dol po polji, kako vesel si obilnega sadu svojih rok! In če prav še nisi pozabil, kolikanj da si se potil za-nj, zagotovljavi vendar pobožno svojemu potomčku, pripravljajo s tresočo roko pest tehtajočega klasja pred-nj, — da ves ta pridelek le dobri Bog daje!

O polndne med strniščem, — kako res nenavadna poezija je to! — Na vsem obzirju nikjer nobene meglice. Solnce góri, kakor sredi neizmerne, modre puščave žgá dol, da razbeljena vročina, kolikor se je med visoko strn ne vjem, kar steklene miglja nad vsakostranim, širnim pôvrsjem. Od nikoder najrahlejega dihljaja ne. Vse bilje mirno stoji, kakor omedlelo! Nikjer nobenega človeka, nikjer nobene živali! Vse molči kakor mrtvo! Le črni muren pod gostim šopom na meji, — neprenehoma evrči in evrči, pa ko bi še tisto uro palež posmodil vso strn. Kamor se ozreš, povsod tiste bliščeve prege neme šrine. — Pa glej dalje! Pod prijaznim gričem, v zeleno zatišje skrita — leži mirna, ljuba domača vas. Res da malo ktera strela se vidi poniznim hišicam, ali hruščevi vrhovi visocih samorašnic po vrtih veličastno kipé v ozračje, od tod pa od tam se čuje petelin, zalaja pes,

in — človek, — kako rad se tako-le časi zateka v načrje ljubi naravi, ki vendar vsikdar tako ljubo vabi v svoj materinski objemljaj!

Z večer! — Rosa se obeša po strni, da leske-taje v zadnjem odsevu večernega zora še teže teha dol v razore. Tik vrhi nje nizko švrka tiba lastovka iz vasi, ter leteč vrha dolgonoge komarje iz neštetega mrgolečega roja, ki „solne dol spravlja.“ Prepelica, prava kmetica, meri pač le po sebi visoko rž na „pet pedí“ in zraven kosec „resk resk!“ v detelji kosi: „ne hodite bosi!“ Tedaj pa tiba noč pokrije poljane, tam pa tam se zvezda vtrne na nebesu in svitli utrnek švigne navzdol, kakor bi se senjalo kacemu bogu. Pa vse to ne bi genilo človeka!

Kristus pohaja se med strnjo! Kje in kako še lepših prizorov? Pa prilike o sejalcu, o snopji in o tem, kar se poseva: — strohlije kar vrasta: — nestrohlije! Res da, stare vse, pa vendar vedno nove podobe, ki pričajo, kako ozka vez klene človeka na zemljo, ktera ga živi. —

Zarad tega pa tudi setev nobenemu narodu ni le navadno hlapčevsko delo; ampak, kakor se spomladi nijive kropé z blagoslovjeno vodo, procesije med njimi vijó in vevje sv. Telesa dne politika na omedlele:

tako se ženjice o velikem Srpanu tudi radostno in povzdignenega srca vrste preko poljá.

Kedar pa je strn požeta, potem pak je tudi preč leta lepša polovica. Preko strnišča že vsa jesenska otočnost leži. Pajk ga prepreza s svitlimi mrežami, in potnjava krastača, kobacajo počasi s kraja v razor, drgne debeli trebuh ob bodeče ritovje, dokler se zarije. Ptice, ktere so se doslej tako prijazno glasile s polja, potovale so že do malega vse v južne kraje. Le pozna postovka se pripenja še zdaj tu v ozračji nad prahami, opazuje z višine, kje bi kak mramor preril na vrh, ali kod ktera kobilica bežala. In dosihmal tako bister in jasen nebes — zagrnil se je v dolgočasne oblake.

Ko pa potlej plug podorje sledi minolosti, da se mladi setvi postelje, ponovi se že pozno v jeseni zopet prvotni obraz poprejšnje podobe. In kakor sloveč se zapušča onemu, ki ostaja, vejico zelenja v tolažeč spomin, da se zopet kedaj vidita: tako se tudi rjavo polje, predno ga zapade sneg, zagrne še enkrat v nežno zelenje, češ, da prihodnjo spomlad nam spet tako prijazno razvije pole svojega tešečega krila.

J. Ogrinec.

Alzasijanci in Lotrenžani, ki v Bordeaux živé, hote osnovati krepko in dobro organizirano propagando proti ločenju Lotringije in Alzasije od Francoske. Ustanovili bodo permanenten odbor, ki se bo dogovarjal o lorenških in alzasijskih koristih in ki ima v dotiku stopiti z vso deželo, kar si je hoté Nemci osvojiti. Videti je, da je zdaj Francoska vlada pripravljena Alzasijo in Loréno vreči v nemško žrelo, in ta agitacija je bude gotovo nepovoljna, dasiravno je naravna in ob sebi razumljiva.

Iz Rima se telegrafuje, da hoté jezuiti zapustiti večno mesto.

Španjska monarhija noče roditi zrelega sadja. Te dni so nepoznani ljudje napadli ministra in predsednika kortešev, "Zorilla," nekdanjega republikanca, zdaj hudega monarhističa. Zorilla je komaj pete odnesel. Vlada je v velikem strahu, ker ravno tako malo more izvedeti sedanje Zorilline napadnike, kakor malo je izvedela, kdo je Prima usmrtil.

Razne stvari.

* (Njegova prevzvišenost) prečastni gospod biskup Strosmayer je poklonil društvu "Vendiji" jugoslavenskih tehnikov v Gradcu na društvene svrhe sveto 100 gld. Društvo se za ta plemeniti dar srčno zahvaljuje in želi ujedno, da Bog pozivi tega jugoslavenskega mecenja še mnogo let na čast in korist domovini.

V Gradcu, 19. februara 1871.

Za "Vendijo" Fr. Poznik, predsednik.

* ("Vienc" zabavi i pouki) je v zabavnem delu 6. številke prinesel sledeče sestavke: Hajduk Rade, spisao L. Vukelič. — I lud si kadito osvjetla lice. Spjeval J. T. — Gružinačka crkva. Kozačka pripovedka od M. Čajkovskoga. Preveo Al. T. — V podučenem oddelku: Gulf Stream. Rečina tople vode v oceanu. Prevela M. F. — Knjižarstvo prije tiskarstva. — Listak. Enako bogato napolnjena je 7. številka tega lista s sledečim zadržajem: Bjegunica Draga. Sgoda iz krajiškega života. Pripoveda Milutinov. — Tri vienca. Spjeval F. Markovič. — Gružinačka crkva (dalje). — Medjusobno djelovanje duše i tiela razmatrano empirijskim putem. Dr. Križek. — Listak. —

* (Iz loške doline) se nam piše, da se tam snuje slovenska čitalnica, in da je že izvoljen osnovni odbor, v katerem sedé gg. dr. Dolenc, Švajgar Masi in drugi.

* (Iz celjske gimnazije) izvedamo, da se je zimsko polletje končalo z tako neugodnimi uspehi. Naš dopisnik te neuspene pripisuje nekoliko vodji, ki se ne briga nego za svojo plačo in za zunanje malosti, nekoliko zlorabi, da mnogo predmetov učé neizprashani suplentje, katerih nekteri nikdar nobene stvari ne razlagajo, ampak vedno le izprašujejo, dijake oštevajo in "cvajarje" pišejo — tako da so starejši profesorji skoraj sramujejo ž njimi služiti.

Priporočilo.

Častitemu občinstvu naznam, da sem

Specerijsko prodajalnico

(sent. petersko predmestje, hiš. št. 18, pred mesarskim mostom)

"pri mornarji"

zopet od J. Strcelba nazaj prevzel, ter z novim raznim blagom pomnožil, in sem v stanu vsem na ročilom in vprašanjem postreči.

Posebnega ozira je vredna moja prodajalnica, ker je z novim frišnim blagom založena, kakor: z sladkorom, kavo, rajzem, z oljem raznih vrst, mijo, svečami, žganjem, špiratom, rumom, tudi se pri podpisu nemu dobri raznovrstni barva, žebli, širske brusi itd. po najnižji ceni.

Z nado, da bom vsakemu po njegovi želji postreči mogel, se priporočam slavnemu občinstvu.

Josip Levec,
kupec.

(3)

Edina zaloga najnovejših znajdeb.

Svarilo. Po meni v kupčijo spravljeni "Pasta Pompadur", ki je kot izvrstna skokoma našla občenje priznanje, nekoliko časa neke firme ponarejajo, naj torej pri občinstvo zvá, da se edino prava izvirna obratna pasta dobiva le pri podpisanim. Ona hitro vse odpravi spuščajo na obrazu, sajceve, pege, šine, splošno obranjuje, očiščuje in mladi obraz. Piskere po gld. 1.50

■ Vse je mogoče. Kdo bi bil prej vrzel, da se bo znašlo, kako oko varovati pri vtičanju nit v iglo; s prostim prav umnim orodjem se je posrečilo, da more slaboko tudi v mrtku v najtenjo iglo lahko vdeti nit, in velja ta strojček s podukom le 25 kr.

■ Zobje ne hole več. Vsak zobobol, izvirajoč iz revme ali prehlad, se mahoma ozdravi z novimi berolinškimi zobnimi kapljami. Poročilo tako gotovo, da se vrne denar, ko bi kaplje ne pomagale. 1 flacon s podukom 80 kr.

■ Politur pasta. Neprecenljiv domać pomoček, s katerim vsakdo lahko zastarelo ali oslepolo pohištvo itd. prelepo politira. Skatljica s podukom za celo garniture 80 kr.

■ Snažilna krogla za srebro (putz-kugel), izvrsten pomoček ponoviti in osnažiti oslepele kovinske predmete. Ne-pogrešljivo za zlatarje in srebrarje, po 5 kr.

Regulator za vse ure je regulirana solnčna ura s kompasom, vsacemu priporočljiva, ker se po njej gotovo vsaka mehanična ura da vrediti; fino po 25 kr.

Štupa za pranje. S to štupo si prihrani čas, delo in denar, zlasti pa se perilo bolj varuje, kakor sicer. Funtni paket po 22 kr.

Amerikanske patentirane zavarovalne ključavnice, izvrstno delane, proti vsacemu lomastu manje po 30, 40, 50 kr., večje po 70, 90 kr. 1 gld., velike z dvema ključama po 1 gld.; k popotnim torbam po 25, 40–50 kr.

Praktični so ostrogi za hlače, ki pri slabem vremenu hlače branijo omadeževanja, par po 10 kr.

Angležke škarje iz najboljega jekla, različne vrste različno po 20, 25, 30, 35–45 kr., veržica 10 kr.

Prav koristne so nove mašinske olovke, brez sitnega ostrenja, tudi se špicne ne lomijo: v les vdelane po 10 kr., v kost po 15 kr., s peresnim ročnikom in nožem 90 kr.; potrebna tekočina za 3 mesece 10 kr. Kos union-radigumi zavinec in tinto 5 kr.

■ Nog ne premakati je vsacemu svetovati. S pomočjo izvrstne Metzgerjeve apreture za usnje, ki dela usnje mehko in nepremakljivo, tako da se tudi še dolgo nošeni črevji ne premočijo, najbolje se doseže ta namen. 1 flacon po 60 kr.

Perzijsko barvilo za lase, s katerim se mahoma sivi lasje ali rujavo ali črno pobarvajo; ob enem ohranjuje naravno čvrstost. Ono je iz želišč in vse neškodljivo. Karton s podukom 2 goldinarja.

Najnovejša štupa za rjó, garantirana. Z njo se odpravijo vse rjavine s platna, svile in drugih tkanin, tudi z jekla in železa.

Obroči za kurja očesa iz angorske volne, 12 za 25 kr.

Angležki lak za usnje, kjer dela usnje mehko in ga lakira ko zrcalo; mal flacon 25, velik 45 kr.

Tekoči lim. Nepogrešljiv v vsaki hiši, ker si lahko vsak sam oskrbi v vsakem gospodarstvu pripetijoče se popravke; ta lim se drži leta in leta in semrzel rabi. Velik flacon po 25 kr.

Nediseče, nepremočljive posteljne vloge, braneče proti premakanju pri otrocih, bolnikih in otročnicah; po 90 kr., gld.: 1.20, 1.50, 1.70.

■ C. k. privil. saponinsk masten éter v kratkih trenotkih odpravi vsakojake madeže iz vsake oblike in tkanine brez izjeme. Ta novi izdelek v svojem učinku prekosi vse enake fabrikate, ker nobene barve ne oškoduje, se mahoma posuši in ne diši. Priporočljiv tudi za čiščenje rokavje. Flacon s podukom 40 kr.

Štupa proti potecim se nogam odpravi sitni pót na nogah in iz njega izvirajočo smrajo; tudi obutalo konservira. Skatljica s podukom za 3 mesece dovolj po 50 kr.

Pariški univerzalni kit nerazrušljivo in hitro zveže ne le steklo, porcelan, kamen, morsko peno, les itd., ampak tudi različno združuje: n. pr.: les s kovino, porcelan s stekлом itd., tako da je kakor en kos. Paket tega vsaki hiši potrebnega blaga le 10 kr. Tak kit tekoči prav dober, flacon 30 kr.

Pečatne marke za pisma, hi so zarad ročnosti, cene in gotove zaporce bolje kakor oblati ali vosek, najlepše, z vsako firmo, grbom, imenom ali monogramom. 500 mark po gld.: 1.30, 1.000 mark 1 gld. 60 kr.

Regulator-peresa popravljava za vsako roko in vsak papir, tako da je z istim peresom mogoče nujtenje kaligrafije, pa tudi najdebeljše črte pisati. 12 peres 24 kr.

■ Prave angležke britve z dvema nožema po 20, 30, 40 kr.; s 3 noži po 50, 60 kr., najfineje s 3 noži po 60, 70, 90 kr., 1 gld.; s 4 noži 80 kr., gld.: 1, 1.20.

Najviše patentirana mišnica za miši, podgane, krte

Svarilo: Kor se imenovan predmeti tudi ponarejajo, obračam pozornost na to, da se le v podpisanej zalogi, dobivajo nepopačeni. Ceniki vseh predmetov v zalogi se oddajajo brezplačno. Tudi obračam pozornost čestih prebivalcev po deželi na moj komisijski oddelki, to je edina štacuna v tej struki, v kateri se najmanjše in največje naročilo iz katerga koli oddelka, hitro in jeftino dovrši, priporoča se tedaj za obilna naročila (10)

prva avstrijska komisijnska štacuna A. Friedmann-a na Dunaji, Praterstrasse 26.

Epileptični krepč (božjast)

pismeno zdrav specijalni zdravnik za božjast doktor O. Killisch v Berlinu.

zdaj: Luisenstrasse 45. — Ozdravil jih je že nad sto.

(44)